

199–286, a grammatikai átváltási műveletekhez 287–366), mely mintegy száz, részben nyelvspecifikus, részben fordítás-specifikus műveletet tartalmaz, négy nyelv (angol, német, orosz, francia) és a magyar viszonyát illusztrálja nyolc fordítási irányban. A német és a francia példaanyag (amely szinte természetesen illeszkedik bele az eddig felállított rendszerbe) jelentősen növeli a könyv használhatóságát. A jól választott, értékes fordítások (kb. 400 írásmű, csaknem 200 fordító tolmácsolásában) biztosítják a gyűjtemény időtállóságát.

Végül ejtsünk szót a felhasznált szakirodalomról: a kötet nemcsak egyszerűen információt merít a több mint 130 alapműből, hanem (és ez egyik legfőbb erénye) információt *közvetít*: egyszerűen és élvezhetően, ugyanakkor pontosan és tudományosan megalapozottan; a szerző megismerteti olvasóját a szakterület nagy egyéniségeivel és könyveivel, alkotóműhelyeivel és folyóirataival, és teszi ezt szuverén módon, saját véleményét mindig világosan megfogalmazva.

A fordítás elmélete és gyakorlata a magyar fordításkutatás olyan eredménye, melyet az elmélet, a gyakorlat és a didaktika kivételes ötvözete miatt ajánlunk fordítást kutatóknak, oktatóknak és tanulóknak egyaránt.

Kohn János

N.Yerges András, Salamon Gábor
és Zalotay Melinda:

Huron's Nagy Szótanulós Könyv. A leggyakoribb 1500 angol szó.

BIOGRÁF Kiadó, Budapest, 1995

Végre egy könyv, ami más! Aminek a kézbevételehez nem kell nagy elhatározás, inkább csak ahhoz, hogy letegyük. A szerzők nem tagadják, hogy a nyelvtanulás erőfeszítést és időt igénylő folyamat, mégis minden alkalmat megragadnak, amitől

a szenvedés élvezetté válhat, hasonlóan a legendás *WELL* magazinhoz és a Salamon–Zalotay szerzőpáros olyan sikeres gyűjteményeihez, mint a *Graffiti* (év nélkül), *Állítsátok meg a világot! Ki akarok szállni* (1990), *Olyan kicsi krumplik vagyunk...* (1992), – *Hány óra van? – Úgy érted most?* (1994) és a *Huron's Check Book 6000* (1993) című munkájához.

Ebben a legújabb közös munkában az olvasó restelkedő örömmel és csodálkozva ismer rá saját és tanítványai titkolt tanulási stratégiáira, amelyeket talán sosem mert nyomtatott szöveggént elképzelni, és most íme, itt vannak: közel háromszáz oldalnyi bizarr, humoros, őrült és komoly ötlet arról, mit hogyan és miről lehet megjegyezni, majd felidézni, ha a Nagy Szótanuló magyar anyanyelvű.

Mert ezt az angol szókincsfejlesztő forrást csak és kizárólag mi, magyarok tudjuk követni és értékelni: ebben rejlik a könyv egyik újszerű vonása. Ugyanis a munka magyarul íródott. Magyarul tanít angolul akkor, amikor a szakma évtizedek óta a célnyelv kizárólagos használatára buzdít tanárokat, nyelvtanulókat egyaránt, figyelmen kívül hagyva azt a tényt, hogy az anyanyelv nem rekeszthető ki a folyamatból. Attól, hogy nem használjuk tanórákon, még ott van mindenkinek a fejében, és mint látható, hasznos is lehet. Olyan „pushy”, mint a pasi a 131. oldal példamondatában.

A könyv másik különlegessége közvetlen hangnemében, humorában rejlik. Minden sora jókedvtől sugárzik, felszabadult ötleteket halmozva, tegeződve, szlengben szól hozzám, az elszánt szótanulóhoz, aki ugyanazon az ösvényen nagyobb önbizalommal haladok tovább, tudva, hogy már jártak előttem. Igyekszem kijavítani az „Apu frogjál nekem békát!” példamondatot, kifejezéseket gyártok az „a pear appears” mintájára, kitalálom miért csókolózik az ábrán két kréta egy tábla előtt és elcsodálkozom a „nobble” szó jelentésén. Ha valahol a mozaik mégsem áll össze, a könyvben továbblapozva adottak a megfejtések is.

A *Nagy Szótanulós* szerzői tudatában vannak annak, hogy a magyar és angol nyelv keverésével nem minden szakember ért egyet, bár közismert, hogy a „code switching” (kódváltás) és a „pidginization” (kevert nyelv létrehozása) természetes nyelvelsajátítási folyamatok velejárói, csak kinyomtatott formában hatnak újdonságként, nem így a tankönyv-firkákban, pad alatti levelekben, órai szellemeskedésekben. Elnézést kérnek a szövegösszefüggés hiánya miatt is, holott az is adott: magyarul. Ugyanakkor, ahol csak lehetséges, kulturális háttérbe illesztve találják mondandójukat. Ez nem kizárólagosan a hagyományos célnyelvi kultúra: van itt Napóleon idézet: „Not tonight, Josephine”; Boy George szöveg: „There’s this illusion that homosexuals have sex and heterosexuals fall in love”; Scottish English minimum: „Lándzsarázó Vili” szövegek, Karinthy „eleven embercombja” és Petőfi sora: „Szép vagy Alfield, legalább nekem szép”.

Talán a legmeglepőbb a könyvben az angol szavak és kifejezések magyar betűs fonetikus átírása. A szerzők az angol hangokhoz legközelebb álló magyar megfelelőket használják következetesen, meghökentve az olvasót, aki visszaemlékszik: ő maga is hasonlóképpen segített magán, ha gyorsan, egyszerűen akarta kezdőként-középhaladóként megjegyezni a kiejtést.

Összefoglalva: a könyv szellemes, hasznos és élvezetes olvasmány, amelynek mondandóját Kő Boldizsár grafikái remekül egészítik ki. A kötet küllemében izléses, szerkezete könnyen áttekinthető. Valószínűleg népszerűbb lesz az angolul tanulók körében, mint az azt tanítók közt. Forrása a kreatív nyelvelsajátítás és a tudatos nyelvtanulás példáinak, melyek sora a gyűjtemény hatására várhatóan bővülni fog.

Nikolov Marianne

Günther Hasenkamp

Leselandschaft 1 Unterrichtswerk für die Mittelstufe

Deutsch als Fremdsprache. Lese-strategien, Bildbesprechung, Argumentation, Schreibkompetenz

Verlag für Deutsch, Ismaning, 1995

Örvendetes, hogy évek óta Magyarországon is egyre nagyobb a választék hazai és külföldön kiadott német nyelvkönyvekben egyaránt.

A két kötetesre tervezett, színvonalas kiállítású *Leselandschaft* azoknak a megbízható alapokkal rendelkező, haladó nyelvtanulóknak íródott, akik magasabb szintű nyelvvizsgára készülnek. A cím alapján arra gondolhatnánk, hogy olvasókönyvről, vagy legalábbis az olvasási készséget „iskolázó” kiadványról van szó, de a címlapból hamar kiderül, hogy a szövegek, gyakorlatok és feladatok célja emellett a tanulók beszéd- és íráskészségének valamint szókincsének fejlesztése. A tananyag szerzője, a budapesti Goethe Intézet munkatársa bevezetőjében leírja, hogy figyelmet szentelt e készségek fokozatos fejlesztésének (progressziójának) és bizonyos a tanulást hatékonyabbá tévő stratégiák tudatosításának.

A könyv jól áttekinthető, 10–15 lapnyi egységekből áll. A szerző szem előtt tartotta, hogy a tanuló pontosan tudja, mely résznek pontosan mi is a funkciója, mit is tanulhat meg, mit gyakorolhat. Ugyanakkor tanárok számára igen fontos információ, hogy a *Leselandschaft 1* mintegy 60–75 tanítási órára nyújt anyagot.

A leckék tematikusan épülnek fel. A tíz témakört a tíz lecke cím alapján elég könnyű „kikövetkeztetni”: *Nach Paris? – Lesende – Heimat, das ist, wenn – Wenn man hier keine Zeitung hält – Eine richtige Großstadt – Meine Frau, die bleibt zu Hause – Das Jahrhundert der Umwelt – Zusammen leben – Mein Tag – Alles Geschichten*. Sokféle szövegtípust dolgoz fel a könyv, új-